

Bryssel den 3.9.2020
COM(2020) 476 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET
om genomförandet av det europeiska energiprogrammet för återhämtning och Europeiska
fonden för energieffektivitet

{SWD(2020) 169 final}

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om genomförandet av det europeiska energiprogrammet för återhämtning och Europeiska fonden för energieffektivitet

En motståndskraftig infrastruktur är energiunionens ryggrad. Under 2019 togs viktiga sammanlänkingsprojekt i drift och det regionala samarbetet stärktes betydligt.

I det sammanhanget spelade det europeiska energiprogrammet för återhämtning en viktig roll för det ekonomiska stödet till större infrastrukturer av gemensamt intresse för att integrera el- och gasmarknaderna och stärka försörjningstryggheten.

I. FRAMSTEG I PROGRAMMETS GENOMFÖRANDE

Energiinfrastruktur och innovation är drivkrafterna bakom det europeiska energiprogrammet för återhämtning (nedan kallat *återhämtningsprogrammet*) och är fortfarande lika viktiga som de var 2009 när återhämtningsprogrammet inrättades.

I denna rapport anges, för varje del av återhämtningsprogrammet, vilka framsteg som gjorts i genomförandet av projekten med hjälp av Europeiska fonden för energieffektivitet (EEEF). Den är en uppföljning av den rapport som antogs 2020¹. Den omfattar genomförandet av projekten mellan den 1 januari 2019 och den 31 december 2019 samt de utbetalningar som gjorts under denna period.

II. ÖVERGRIPANDE GENOMFÖRANDE AV PROJEKTEN

I slutet av december 2019 hade 45 (+2 jämfört med 2018) av 59 projekt slutförts och totalt 2 546 249 263 euro (efter det att betalningskrav på 198 823 897 euro dragits av) hade betalats ut till stödmottagarna (se bilaga).

Situationen för gas- och elinfrastrukturerna är att de flesta projekten har slutförts och två projekt pågår.

De projektansvariga för den havsbaserade vindkraftens integrering i elnätet gjorde betydande framsteg, medan de projektansvariga för det sista återstående projektet för avskiljning och lagring av koldioxid beslutade att upphöra med sitt finansiella stöd till projektet.

Kommissionen har valt att behålla sitt finansiella stöd till investerarna så länge det fortfarande står klart att ett slutligt investeringsbeslut är möjligt och projektet fortsätter att ge ett betydande värde för samhället.

1. GAS- OCH ELINFRASTRUKTUR

Genom återhämtningsprogrammets delprogram för infrastruktur har 44 projekt fått stöd inom tre stora verksamhetsområden (gassammanlänkningar, omvända gasflöden och elektricitet).

---

¹ Rapport från 2018 antagen den 10 februari 2020, COM(2020) 38 final.

Ett belopp på sammanlagt 2 267 574 462 euro har anslagits, varav 1 669 370 233 euro utbetalades till stödmottagarna före den 31 december 2019. Ett villkor för utbetalningarna är ett fast åtagande från stödmottagarna att genomföra projektet genom ett slutligt investeringsbeslut.

1.1 Gjorda framsteg

Hittills har 38 (ingen förändring jämfört med 2018, eftersom inget projekt avslutades 2019) av de 44 infrastrukturprojekten slutförts, fyra projekt har avbrutits och två projekt pågår.

På elområdet har alla tolv projekten slutförts.

Vad gäller gassammanlänkningsprojekt har 13 av 18 projekt slutförts; två fortsätter med ny tidsplan, och tre har avbrutits.

På området för omvända flöden och sammanlänkningsprojekt i Central- och Östeuropa har 13 projekt slutförts, och ett projekt i Rumänien avbröts av kommissionen i september 2014.

Sedan återhämtningsprogrammets senaste genomföranderapport kan särskilt följande framsteg nämnas:

- Sammanlänkningsprojektet Grekland–Bulgarien (IGB) är en viktig led för att transportera gas från den transadriatiska gasledningen (TAP) och grekisk kondenserad naturgas norrut och ett viktigt projekt för diversifiering av gasförsörjningen i den sydösteuropeiska regionen. Det är ett projekt av gemensamt intresse (PCI 6.8.1) och ett prioriterat projekt inom sammankopplingen av energinäten i Central- och Sydösteuropa (CESEC). Kommissionen har ända från början gett politiskt och ekonomiskt stöd till projektet. Projektet har fått 45 miljoner euro från det europeiska energiprogrammet för återhämtning och 39 miljoner euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Under 2018 gjordes ytterligare framsteg. Projektets bygghänta inleddes i slutet av oktober 2019 och beräknas pågå i 18 månader. Den kommersiella driften beräknas för närvarande kunna inledas under det andra kvartalet 2021.
- I Republiken Cypern förbereder ministeriet för energi, handel och industri för närvarande anläggningen av en mottagningsterminal för naturgas som kommer att bidra till att diversifiera den cypriotiska energimixen och bryta öns energiisolering samt förbättra konkurrensen inom gaseldad kraftproduktion från oberoende producenter. Naturgas förväntas komma in på den cypriotiska marknaden senast 2022.

För närvarande är det tänkt att dessa två pågående projekt ska vara slutförda i slutet av 2021 respektive i slutet av 2022.

2. PROJEKT FÖR HAVSBASERAD VINDKRAFT

2.1 GJORDA FRAMSTEG

Delprogrammet för havsbaserad vindkraft består av nio projekt och har fått 565 miljoner euro i stöd inom följande två huvudsakliga verksamhetsområden:

- Storskalig provning, tillverkning och utplacering av innovativa turbiner och fundament till havs (sex projekt).
- Utveckling av modulbaserade lösningar för integrering av stora mängder vindkraft i elnätet (tre projekt).

Sex av nio projekt är slutförda och två avbröts i förtid. 376 188 345 euro (efter avdrag för betalningskrav) betalades ut till projekten. Ett återstående projekt pågår (Kriegers Flak).

2.2 GJORDA FRAMSTEG PER OMRÅDE

2.2.1 Framsteg med innovativa turbiner och anläggningar till havs

För Aberdeen Offshore Wind Farm inleddes driften av 11 vindturbiner med världens då största kapacitet i Vattenfalls havsbaserade vindkraftpark ”Aberdeen Bay” den 1 juli 2018 (8,8 MW per turbin vid den tidpunkten – idag finns det turbiner med en märkeffekt på 12 MW). I september 2018 invigdes officiellt det europeiska centrumet för utbyggnad av havsbaserad vindkraft (Aberdeen Offshore Wind Farm). Den sista rapporteringen för projektet och den slutliga utbetalningen förväntas komma under andra kvartalet 2020.

2.2.2 Framsteg i integrering av vindkraft i elnätet

Genomförandet av de två återstående projekten, Kriegers Flak och COBRACable, har i stort sett fortlöpt som väntat.

I september 2019 beställdes COBRACable för sammanlänknings mellan Danmark och Nederländerna. Projektet COBRACable avslutades i december 2019. Slutrapporten ska läggas fram senast tre månader efter det att åtgärden avslutats, dvs. senast i slutet av mars 2020.

Kriegers Flak – the Combined Grid Solution – är tänkt att tas i drift i slutet av andra kvartalet 2020, vilket också är projektets slutdatum. Slutrapporten ska läggas fram senast i slutet av september 2020.

3. AVSKILJNING OCH LAGRING AV KOLDIOXID

Återhämtningsprogrammets delprogram bestod av sex projekt och en miljard euro i stöd för att demonstrera den fullständiga processen för avskiljning, transport och lagring av koldioxid.

Ett projekt (Compostilla i Spanien) har slutförts och lett till driftklara pilotanläggningar för avskiljning, transport och lagring av koldioxid. Fyra projekt har avbrutits i förtid på grund av de projektansvarigas beslut att inte investera, och ett projekt avslutades utan att vara klart. 387 099 179 euro (efter avdrag för betalningskrav på totalt 145 294 400 euro) betalades ut till dessa projekt.

III. EUROPEISKA FONDEN FÖR ENERGIEFFEKTIVITET (EEEF)

I december 2010 anslogs 146,3 miljoner euro från återhämtningsprogrammet till en finansieringsmekanism för hållbara energiprojekt². 125 miljoner euro användes som EU:s bidrag till Europeiska fonden för energieffektivitet (EEEF), som skapades i juli 2011 och nådde en total volym på 265 miljoner euro³ med stöd från ett bidragsprogram för tekniskt bistånd med en budget på 20 miljoner euro och 1,3 miljoner euro för informationskampanjer.

EEEF ger skräddarsydd finansiering (både skuld- och kapitalinstrument) till projekt avseende energieffektivitet, förnybar energi och ren stadstrafik. Stödmottagarna är lokala eller regionala offentliga myndigheter eller privata enheter som agerar på deras vägnar.

1. GJORDA FRAMSTEG

2019 noterades en ny transaktion i fondportföljen.

Projektet Catfoss i Förenade kungariket består av finansiering av ett nytt kraftvärmeverk med en sammanlagd installerad kapacitet på 28 MW. Anläggningen kommer att byggas på samma plats som en befintlig avfallsbehandlingsanläggning i Derwenthaugh Eco Parc, Gateshead, Förenade kungariket. Projektet kommer att ge hållbar värme till ett lokalt fjärrvärmenät och till privata anslutningar. Väl genomfört uppskattas projektet ge besparingar på 52 500 ton koldioxidekvivalenter per år jämfört med referensvärdena. Det motsvarar 97 %. När anläggningen är i full drift bör primärenergibesparingarna överstiga 315 000 MWh per år, vilket motsvarar en minskning på 100 % jämfört med referensscenariot, med hänsyn till att det organiska bränslet för närvarande skickas till deponering (EEF-investeringar på 25 miljoner euro, total projektbudget 48 miljoner euro).

Från det att EEEF inrättades och fram till den 31 december 2019 undertecknade EEEF avtal om 17 projekt till ett värde av 195 miljoner euro; detta genererade uppskattningsvis 349.5 miljoner euro i slutinvesteringar.

På grundval av EEEF:s projektbedömningar och rapporteringsram för koldioxidekvivalenter och primärenergibesparingar fram till slutet av 2016 har EEEF:s investeringar gett besparingar på nästan 388 478 ton koldioxid och primärenergibesparingar⁴ på 794 124 MWh.

---

2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1233/2010 av den 15 december 2010 om ändring av förordning (EG) nr 663/2009 om inrättande av ett program för hjälp till ekonomisk återhämtning genom finansiellt stöd från gemenskapen till projekt på energiområdet.

3 Kompletterande investeringar, utöver Europeiska kommissionens investeringar, har gjorts av Europeiska investeringsbanken (75 miljoner euro), Cassa Depositi e Prestiti SpA (CDP) (60 miljoner euro) och Investment Manager Deutsche Bank (DB) (5 miljoner euro).

4 Kumulativa primärenergibesparingar redovisas endast för tekniska lösningar för energieffektivitet och ren stadstrafik. De inbegriper beräkningar från finansiellt avslut till lånets förfallodag, baserat på uppskattningar för projekt i anläggningsfasen och med mindre än ett års drift och faktiska data för projekt som har varit i drift i över ett år. Besparingarna avser total investeringsvolym för projektet (dvs. EEEF-investeringar och andra investeringar än EEEF-investeringar).

2. EEEF:s program för tekniskt bistånd

I november 2016 inrättade Europeiska fonden för energieffektivitet ett nytt program för tekniskt bistånd. Efter inrättandet av Europeiska kommissionens program för tekniskt bistånd, som förvaltas av EEEF, har fonden etablerat ett nytt verktyg för att stödja ambitiösa offentliga aktörer med finansiellt gångbara projekt för investeringar i hållbar energi. Dessa projekt ska inbegripa energieffektivitetssektorn, småskalig förnybar energi och/eller initiativ inom kollektivtrafik. EEEF stöder bidragsmottagare – regioner, kommuner, universitet, offentliga sjukhus och andra offentliga aktörer som är belägna i EU:s medlemsstater – genom att tillhandahålla konsulttjänster för de planerade investeringarna, exempelvis för att utföra genomförbarhetsstudier, energibesiktningar, juridiska tjänster och analyser av ekonomisk livskraft. EEEF:s program för tekniskt bistånd har tagit emot finansiering från Elena (europeiskt lokalt energistöd) inom ramen för EU-programmet Horisont 2020. Redan i december 2019 gavs stöd till sex mottagare i Italien, Spanien och Litauen.

3. Huvudsakliga slutsatser och utsikter

EEEF har stegvis lyckats åstadkomma allt fler lönsamma investeringar och har efter åtta år redan gett stöd till 19 mycket avancerade projekt (varav två har redan har betalats tillbaka med de intäkter som återinvesterats i fonden) inom olika teknikområden i åtta olika medlemsstater.

IV. ÖVERGRIPANDE SLUTSATSER

Återhämtningsprogrammet har gett goda resultat. Infrastrukturen för samtliga tolv elprojekt och merparten av gasprojekten har slutförts. Två gasprojekt pågår och förväntas bli klara under 2021 och 2022. Europeiska kommissionens strikta kontroll av projektens genomförande och övervakning har bidragit till att göra instrumentet effektivare.

De havsbaserade vindkraftsprojekten var mer komplexa än väntat, men projektansvariga och byggherrar lyckades hitta lösningar för att slutföra dem – ibland med förlängd löptid för avtalen. Under återhämtningsprogrammets tio år har det hjälpt till att förvärva teknisk kunskap och bidragit till utvecklingen av sammanlänkningsteknik för havsbaserad vindkraft.

Även om det finansiella stödet från återhämtningsprogrammet inte var tillräckligt för att förmå företag att genomföra demonstrationsprojekt för avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) i kommersiell skala, anser kommissionen fortfarande att CCS är viktigt för att minska koldioxidutsläppen (som den enda tillförlitliga tekniken för långsiktig lagring av koldioxid), för EU i allmänhet och för energi- och kolintensiva industrier i synnerhet.

EEEF har investerat i flera energieffektivitetsprojekt och kommer att fortsätta att utvidga sin portfölj och tillhandahålla finansieringslösningar och generera vinster för aktieägarna. EEEF fungerar även som en förebild för innovativa finansiella instrument genom att den investerar i kostnadseffektiva och välutvecklade hållbara energiprojekt som kan locka till sig privat kapital, samtidigt som de affärsmässiga förutsättningarna bakom dessa investeringar demonstreras och dokumenterade resultat uppnås som ökar trovärdigheten.